

Abonamentul:

Pe un an 8 coroane.
Pe jumătate de an 4 cor.
Pentru România și alte țări străine pe an 10 cor.

—
Un număr singuratic
10 fileri.

PROGRESUL

Redacția și Administrația Nr. 817.

—
Telefon Nr. 29.

—
Apare în fiecare Sâmbătă.

—
Inserate după învoială.

—
Manuscripte nu se înapoiază.

Un cuvânt

de salutare către cetitori „Progresului“.

Cum trec visurile! Abia îmi mai pot reaminti azi băiatul senin de acum vre-o șaptesprezece ani, într'aurit de voce bună, cu ochi schintețori de visuri curate ca zarea dimineții.

Erau multe flori și soare mult mai mult odinoară; doinind a trecut pribeagul pasul Carașului, să patrundă zarea și lumea mare înainte...

Și au trecut de atunci ani cu zecile, lumea cu toate culorile ei, oameni cu toate fețele lor, tainele vieții cu toate rosturile lor pe dinaintea rîvnei lui înfocate... Unde sînteți azi, dulci visuri curate? ... Doamne, — nu mă mai recunosc însumi! Par trezit dintr'un vis frumos: cu minile încheștate încă, stringînd comoara visată; simțesc mărimea distanței făcute și povara armelor, cîte am îngrămădit pe umeri în lungul drumului de lupte. Și par trezit pe aceleași meleaguri de demult, în mijlocul amintirilor uitate...

Ca un moșneag milenar își lasă adevărul de veci dreapta pe fruntea mea îngîndurată: Bună dimineața, băiete senin din alte vremi, — ia-ți de-acum felinarele și-mi urmează, să străbatem împărățiile acestei lumi vremelnice, pline de minciuni și întineric...

Salut cu toată căldura inimii cititorii acestei vrednice organ luminos, ce s'a pornit în virtutea „Progresului“ pe văile Carașului; și dacă am urmat cu plăcere invitații

afectuoase, ce mi-s'a făcut din partea redacției, de a înrăvâși acum această salutare prietenească: m'am făcut altceva decît, m'am achitat față de preveniența acelor iubii cititori, cari mi-au distins cu atențiunea lor acele puține orduri, cîte-au văzut lumină în trecutul apropiat și din partea mea pe coloanele „Progresului“.

Alojat acum, după o lume întreagă de frămîntări și zoliri în străini, cu vrerea Domnului, modest la o parte de căldura voastră, iubii tovarăși de idei, — doresc, ca vecinătatea noastră să fie o prietenie ideală, ear prietenia o alianță curată în lupta pentru care Pronia ne-a coborît în mijlocul poporului, din care am răsărit până ntrunul. E îngrozitor a-te și cugeta la lipsurile subt cîte geme acest popor și sărac și delăsat; — și culorile în cari îți apare sînt poate și mai izbitoare, cînd coborî din lustruiala altor neamuri mult mai avansate, decît dînsul. Ar fi multe de spus la organizarea noastră peste tot și la modul, cum o pricep această factori noștri din toate părțile de jos și sus. Un moment se relevă însă de sine, și anume: *progres fără ordine demnitară convenită, e o absurditate fătîșă.* În toiul uriașei munci culturale, ce se reclamă la uu popor, cum e și al nostru, — *prudența* aranjării singuraticilor factori de muncă e pasul cel dintîi, fără de care stagnarea e vecinică. Pe capul nostru mai e și azi o adevărată epidemie, o slăbiciune, care numai la neamurile cele mai decăzute vegetează: *nepotismul și protecția* duse până la disperare pe întreaga linie.

Știm noi prea bine, că trăim în lumea

reală și deci măi închidem ici-colea și din ochi la unele-altele cazuri sporadice măi puțin „după dreptate“. E însă o nedreptate strigătoare, a sta, în graiul profetului „ca și cîni oprîți de a latra“ — și a nu da cuvînt singelui, ce-ți răzbește în față de rușine cînd trebuie să juri de nevoe pe toate comediile cîte fac marionele nesimțitoare din oameni întregi și o caricatură funestă din lumea lui Dumnezeu...

Biserica noastră, ca supremul acumulator de conștiință și dreptate, cu prestigiul ei înrădăcinat — și poate, dar și trebuie să susțină cuvenitul echilibru în mijlocul atîtor nevoi de moarte. La noi, eminemante, rolul ei și prin dînsa a maimarilor ei, — e neasămănat măi pronunțat, decît la alte popoare.

Apelăm dreptăcia în numele culturii poporului — la sudorile căruia se reduce toată lustruiala celor mici și mari — chiar la prestigiul bisericii noastre: pentru sanarea atîtor anomalii, cîte ne compromit și înaintea poporului muncitor și înaintea srăinilor.

Nu sîntem încă la etapa, unde ne-am putea permite și jocuri trivole din istoria Romanilor nimiciți, ori din cea a Francezilor moderni. Pe cărări drepte înaintînd și totuși abia răzbim. Ți-se strînge inima de durere constatînd zilnic, cum mediocritățile protejate cutropesc talentele productive, țesînd cu spor înainte zăbranicul de moarte peste întunerecul ce sugrumă păturile noastre de jos.

Intrebați tineri noștri preterați an de an dela burse de tot soiul, — întrebați oameni productivi din viață, — ba ieșiți la față locului și vă convingeți înșivă, cum nouazecișinouă

FOILETON.

Cain.

După Josef Eler de Ioachim Dabici.

„O mia bella patria!“ A fost exclamarea de bucurie, ce erupsă din peptul unui om puternic, a căruia față era arsă de soare și de tempestăți. După un răstimp de două decenii, denou calcă pămîntul scump și iubit al patriei sale, și aceasta într'atîta l-a emoționat, încît șiroae de lacrimi curgeau peste obrazul înegrit pînă pe barba lui necultivată.

Ah, Lorenzo, ce simțiri divine! Și cu entuziasm își îmbrățișă camaradul să măi tînăr, cu care împreună părăsise vagonul trenului. Colo peste nemăsuratul ocean, prin codri seculari ai Braziliei s'au regăsit și ca compatrioți au legat o amicitie sinceră. Cu cruntă sudoare și-au agonisit ceva parale și s'au reîntors în patria lor mult dorită. Bernardo pentru că era să i-se despice inima de dor după ai săi și după liniștea satului său natal; Lorenzo, pentru că nu voia și nu putea să se despartă de amicul său.

Ah, suspină Lorenzo, da, tu poți fi earăși fericit, Bernardo, dar mie îmi ofere patria numai morminți părinților și ai fraților mei, pînăcînd tu afli și vei revedea pe tatăl și pe fratele tău.

O umbră trecu peste față lui Bernardo. Cine știe cum mă vor primi, oare uitatuși-vor fi ei minie?

După douăzeci de ani? Timpul potolește și cel măi aprins jiratic de minie. În fine păcatul care te-a gonit din casa părintească nu a fost afit de mare; erai încă tînăr, cu sînge cald. Despre aceasta va fi cugetat destul tatăl tău, și îți va fi iertat deja demult. Bernardo clătina trist din cap. Un tată cu greu uită, cînd un fiu își redică mina încontra tatălui său.

Dacă se întimplă din vr'un motiv nobil. Tu ai făcut însă pentru că tatăl tău în furia lui voia să loviască pe mama ta.

Sărmana mamă! Atunci am văzut-o ultima-dată. Tu singur mi-ai adus trista veste despre moartea ei.

„Ei îi este acolo măi bine, Bernardo, ea a fost prea bună pentru lumea aceasta“. Așa ziceau toți în Colano adaogînd că Vincenzo i-a bătut ultimul cui în sicriu.

Lorenzo dragă, el e fratele meu.

Dacă nu era, ar fi fost măi bine și pentru tine și pentru voi toți. El a fost care a adus pe tatăl tău în minie de te-a gonit din casă.

Cine știe dacă o fost chiar așa, și dacă da, eu totuși l-ași erta, mi-e și milă de el. Sărmanul, e schilod.

Însemnat de Dumnezeu, da. Tu ești un om bun, Bernardo, adevăratul fiu al mamei tale. Ia seama cu buneța ta să nu-ți fie spre ruină. Și acum ni-se despart drumurile. Adio Bernardo!

Adio Lorenzo! Cercetează-mă cit măi curînd.

Ambi strîngîndu-și cu foc minele, se despartîră.

Lorenzo plecă spre Valsugana, Bernardo către Colano.

În amurg Bernardo ajunse la osteria mică, situată la intrarea în sătutul Colana unde îi era vatra părintească. Înaintea ușei ședea un om scund cu o gogoasă mare în spate și își ascuția cuțitul de vierit. Etatea lui era, ca la orice olog, greu de ghicit, de bună seamă era pela 40 de ani. Fața îi era suptă, fără barbă și mustețe, capul lui foarte mare, era acoperit cu păr roșu.

Bernardo stătu la niște pași înaintea lui și în față lui se reoglindea tulburarea-i lăuntrică.

„Bună seară, Vincenzo“, zise el cu voce tremurîndă de emoție.

Ologul îl privi cu mirare. Pe subt sprîncenele lui stufoase îi trimise nousositolui o privire întepătoare. Cine ești d-ta! Îl întrebă cu o voce dură. Eu nu te cunosc.

Cum, într'atîta să mă fiu schimbat, încît să nu recunoști tu pe fratele tău Bernardo.

Ologul se sculă și nervos strînsă cuțitul în mină.

Bernardo, ce cauți tu aici?

Pe tata, pe tine și locul meu natal.

Vicenzo zice sarcastic: Locul natal? Ah, aceasta ți-e răzbunarea, tu ai așteptat momentul să vezi cum ne scot din casă.

Din casă?

procente din forțele noastre productive se vaeră legate și lipsite, cine știe pe unde înfundate: pecind golătățile își fac mendrele cu un cinism revoltător până'n disperare. Așa se isolează și îngroapă cele mai multe izvoare ale noastre de viață și pecind în fața desolării noastre punem vina toată pe străini, de fapt noi sîntem înșine cei mai fără suflet oprimatori ai noștri... E un adevăr crud acesta, dar straveziu ca lumina soarelui.

— Bună dimineața, băiat senin din alte vremi, — ia-ți de-acum felinarele și-mi urmează, să străbatem împărățiile acestei lumii vremelnice, pline de minciuni și în-tunerice...

Ticvaniu-mic 1913. Dr. I. Roșiu.

Jalea neamului.

Duminecă s'a celebrat în biserica centrală din Oravița-montană, la inițiativa laudabilă a harniceii epitropii parohiale în frunte cu zelosul și desinteresatul proprietar *Rudolf Cucu*, un parastas solemn pentru odihna sufletului marelui răposat *Aurel Vlaicu*, asistînd multă lume din toate straturile societății românești din localitate. Preotul *Cornel Stefan* a rostit un discurs pătrunzător, arătînd cum bietului Vlaicu moartea i-a fost mireasă, preotul în odăjdii: nașul, poporul: nuntași, ear zestrea — i-a fost sicriul... Chorul vocal a întonat grav cîntecul funebru „Suflet blind și făr' trufie, ce-ai plecat în zborul tău“... Era o jale cumplită, ce nu se poate zugrăvi cu condeiul.

Un baiat de 13 ani din jurul Orăștiei, elev în clasa IV. a liceului din Blaj, ne trimite următoarea poezie, pe care o publicăm pentru a arăta cum biruința lui Vlaicu „și din gura pruncilor și a celorce sug a să-virșit laudă“:

S'a dus Vlaicu.

Ca din senin venit-a știrea
Că tu te-ai dus și ne-ai lăsat
Lăsînd în urmă-ți jeluirea
Unui popor îndurerat!

Că neamul ce-a pierdut în tine,
Să spunem nu putem în lume...
Năprăsnică-i moartea cînd vine
Pe ai mai bunî să ni-i adune.

Da, din casă, noi sîntem gata. Tata suferă de ani de zile de urît și acesta se silește a-l uita în viu, astfel am ajuns să fim scoși din casă.

Vicenzo, atunci am ajuns în momentul potrivit. În America am avut noroc, am adus cu mine atîta sumă, încît cred că voi fi în stare a face sfîrșit suferințelor noastre.

De nou îl fulgeră o privire plină de ură din ochi ologului. Așadar ca un înger salvator sosești? Da, tu încă din leagăn ai fost favorit de soartă. Cine a fost dragul părinților? Bernardo. Cine mîndria comunei? Bernardo. Cine a fost preferit de toate fetele? Bernardo și tot Bernardo. Și cine a fost obiectul batjocurei, ba chiar disprețului tuturor? Vicenzo și numai Vicenzo. Și acum cînd totî îl țineau pe Bernardo de dispărut și uitat, eată că reapare și se încunjură cu gloria unui înger mîntuitor! E aceasta dreptate cerească?

Cu inima zdrobită ascultă Bernardo erupțiunea urei a fratelui său și l-a constatat mare luptă sufletească de a se stăpîni, dar îi zise lin și duios: Liniștește-te, Vicenzo. Dacă te-a persecutat destînl, nu e vina mea. Pentruaceia că eu ași fi fost după părerea ta preferat de soartă, am răsplătit cu mari suferințe și îndeajuns. Crede-mă, că cei peste 20 ani petrecuți prin pădurile seculare ale Braziliei, mi-au lăsat multe, nenumărate suvenirî amare. Noi toți am gustat din plinul vieții, pentruaceia să uităm toate și înviitor să trăim

Inmărmuriți privim la golul
Ce'n șirul nostru a rămas;
Și cine-ți va fi următorul...
Se 'ntreabă neamul într'un glas.

În ultimi 20 de ani, decînd și-a luat aviatica avîntul, Vlaicu este a 343-a victimă a progresului și civilizațiunii omenești. Eată după țeri cum se împart aceste victime:

Franța	96	Austria	7	România	2
Germania	78	Helveția	6	Ungaria	1
America	51	Belgia	5	Brazilia	1
Anglia	37	Grecia	3	Peru	1
Italia	23	Argentina	3	Holandia	1
Rusia	21	Iaponia	3	Chile	1

Incunoștiințare.

Adunarea generală a învățătorilor din dieceza Caransebeșului prin aceasta se revocă pe un timp nehotărît.

Orșova, la 11/24 Septembrie 1913.

Traian Hențu

prezident.

IGIENĂ.

Cum să ne apărăm de holeră.

Din ce bănuim, că cineva e bolnav de holeră?

Dacă într'un ținut a izbucnit holera, orce îmbolnăvire, la care vedem diaree (ur-dinare) și vărsături, trebuie bănuită de holeră și numaidecît trebuie chemat medicul. Până-cînd sosește medicul bolnavul să se pue în pat și să nu mănînce nimic.

Care e pricina holerei?

Holera e pricinuită de ființe vii, foarte micuțe (numite bacterii), cari numai cu ochianul se pot vedea și cari se află în măsură mare în defecațiile (baligă de om) și vărsăturile omului bolnav de holeră. Aceștia sînt pricinuitori, germenii holerei.

Cum capătă omul holera?

Orce lucru, care a venit în atingere cu părțile văzute ori nevăzute ale defecațiilor vărsăturilor omului bolnav de holeră e inficat (mînjit) cu holeră și lățește holera.

În timpul holerei cari lucruri pot fi inficate cu germenii holerei.

În primul loc trebuie bănuite de inficate veșmintele și hainele de pat, cari au fost în atingere cu bolnavul de holeră, apoi orce lucru și mai ales de mîncat, ce vine dela masa unui bolnav sau fost bolnav de holeră; de bănuit trebuie orce lucru, care în loc public a trecut prin minile multor oameni, și mai ales prin minile acelora în a căror casă se află bolnavi de holeră, apoi orce lucru ce a fost mînjit cu țărînă de pe drum. Astfel sînt de ale mîncării mai ales fructe (poame), verdețuri, bani murdari de hîrtie, sticla de sodă și alte lucruri despre cari nu știm de unde vin.

Trebuie bănuită ca infectată în timpul holerei apa parăelor, rîurilor, lacurilor, belților.

Cum să ne păzim pe noi și pe căseni de holeră?

Orcît de inficiat să fie vre-un lucru cu germenii holerei nu e greu să-l facem nesticăcios sănătății, fiindcă germenii holerei ușor îi putem nimici; astfel prin ferbere, frigere, coacere cele de mîncat negreșit devin nesticăcioase.

Curățenia și în toate un traî regulat, atît de prețios sănătății mai ales în timpul holerei, trebuie neapărat urmate. Stricîndu-ne stomacul cu mîncare, beutură peste măsură, ușor vom căpăta holera.

Cine e silit să bea apă din fîntînă, din care bea mai mulți, ori e silit să bea apă din rîu, face foarte bine, dacă ferbe mai înainte apa într'o oală mare, să o răcească și într'un vas astupat să o țină anume pentru beut. Apa aceasta se poate face mai gustoasă adăugîndu-i-se puțin vin, ori vreo două picături de oțet, ori suc de citronă (lămîie).

Să se încunjure în timpul holerei locurile publice de scăldat, mai ales apele stătătoare, belțile.

Mîncările luate mai ales din piață (lapte, smîntînă, unt, fructe, verdețuri) să nu le mîncăm crude, ci mai înainte după rînduială (prin ferbere, frigere, coacere) să nimicim germenii pricinuitori de holeră. Aluatele cumpărate, ca pînea, franzela și celelalte le putem face nesticăcioase, dacă le punem în cuptor ferbinte timp de 10—15 minute, unde germenii holerei se nimicesc. Dincontră laptele

toți laolaltă în tihnă. Ce am căștigat eu în sudoarea feții mele, bucuros împart cu voi, vă rog lăsați-mă în casă și dați-mi locul de fii și frate, ce-mî compete.

Cam cu greu, căci tata e tare de cap.

Pentruaceia te rog pe tine a-l potoli și-ți voi fi învecî mulțumitor.

Ai adus mulți bani din America?

La vr'o cincisute de lire, cred că ne vor fi deajuns.

Earăși străluci în ochi schilodului un foc diavolesc. Ce sumă, ce noroc obraznic! Că ne-ar fi deajuns pentru a ne scoate din perire, sînt convins, însă că vor fi deajuns pentru a muia inima și mînia tatălui, nu știu, eu însă voi încerca. În orce caz astăzi nu trebuie să te vadă. Vino cu mine în chilia mea, acolo îți voi da de mîncare și de beut și poți dormi în patul meu. Tata vine astăzi mai tîrziu și de va observa că e cineva aici, îi voi spune că eu am primit pe un străin.

Și mine?

Până mine toate vor fi în ordine, lasă-te în nădejdea mea.

Primește mulțumita mea, Vicenzo, inima tă frățescă nu se poate făgădui, deși e încunjurată cu o scoarță groasă.

Bernardo îi strînse mina cu o căldură și atunci acești frați neegali intrară înlăuntru.

Abia tîrziu noaptea întoarse bătrînul vinjos, Gennaro din oraș într'o stare iritată de beutură.

Vicenzo îi ieși înainte întrebîndu-l:

Ce veste aduci, tată?

La județi nu voesc să mă aștepte nicio zi și niciunul din foști mei amici nu voesc a mă împrumta. O, aceste canalii! Așadară sîntem la sfîrșit?...

Da, poatecă chiar mine ne vor scoate din casă. O, nîcînd nu am fi ajuns așa departe, de ar fi fost Bernardo cu noi.

Natural, la d-ta tot cîntecul cel vechi, pe care zilnic trebuie să-l aud. Acuma însă nu ajută nicio lamentare, noi trebuie să ne împăcăm cu soarta și să intrăm ca servitori la alți.

Ca servitorî, în serviciu? Nîcînd. Mai încurînd ear în Etsch sau...

Sau?

Aprind casa și lasă să mă închidă.

Dece? Dacă d-ta voești atîta a risca, atunci am eu mijloc, care ne va pune în poziție de a trăi fara grijă.

Și acesta ar fi?

Aici nu e locul acomodat pentru a dezbate cauza. Vino cu mine în bucătăcie și după un poc al de rachiu care să-ți întăriască obosala de drum...

Totuși ești un mare meșter, Vicenzo, tu știi înainte ce doresc.

și untul din economia noastră, fructele și verdețurile din grădina noastră sînt nepericuloase, dar să nu uităm că toate acestea lucruri pot fi inficcate cu apa unei fîntîni ori rîu inficat.

Înainte de orce mîncare să ne spălăm minile cu săpun, ca să ne curățim de germeni holerei, cari în timpul muncii și în atingere cu oameni s'au legat de noi și astfel să nu-i ducem deodată cu mîncarea în gură.

Să nu bem beuturi spirituoase (alcoholice), dar totuși dacă cineva astfel s'a obișnuit cu beutura, că nu se poate lipsi de ea, atunci să bea mai bine vin, decît bere, dar și acela foarte cu cumpăt, ear vinars să nu bem deloc. Necumpătul în beatură slăbește trupul. Să ne ferim de beuturi, cari se dau în păhare ce trec din gură în gură.

Să încunjurăm în timp de holară convenirile fără de lipsă cu oameni, adunările, căci înfîlnindu-ne cu oameni mulți, ușor se poate întîmpla, că între ei să fie vreunul bolnav. Dar mai ales să încunjurăm căseni și casa în care se află bolnav de holeră. Și tocmai de aceea trebuie încunjurată crîșma, dar și deacea, că acolo păharele și uneltele de mîncat ce trec din gură în gură lătesc holera.

Să nu mergem în timpul holerei la ospețe, ori priveghiuri, căci acolo pe neștiute ducem cu noi holera.

Învățăturile mai sus înșirate să grijim să le țină și copiii și servitori.

Și cel mai sărac om să se îngrijească, că în vremea holerei să folosească ca privadă (closet) o gaură în pămînt, care să aibă acoperemînt, și să silim pe căseni că numai în această gaură să-și facă lipsa trupului. Defecațiile bolnavului de holeră înjurul casei, neastupate înseamnă totdeauna un pericol pentru căseni și vecini, deoarece animalele de casă (galițele) ușor împrăstie germeni de holeră și astfel se lătesc.

Ce e de făcut avînd un bolnav de holeră în casă?

Bolnavul trebuie cu tot prețul să fie separat de căseni sănătoși, așezîndu-l într'o odaie ori încăpere, unde afară de un îngrijitor și de medic nimeni să nu intre; e lucru înțelept să depărtăm din odaia aceasta toate mobilele și lucrurile netrebuiecioase, presu-

punînd, că acelea încă nu au venit atingere cu bolnavul și astfel nu-s inficcate. Dacă pe bolnav nu-l putem separa și îngriji, atunci să-l ducem în spital, unde și pentru bolnav e mai bine.

Îndatăce avem în casă un bolnav de holeră sau numai bănuît că ar fi de holeră, celdintăi lucru este să pregătim medicamente (leacuri) desinfecătoare (cari omoară germeni), cu cari să facem neprimejdioase vărsăturile și defecațiile bolnavului, precum și veșmintele și hainele lui de pat; cu astfel de medicamente desinfecătoare trebuie să-și spele îngrijitorul minile, îndatăce s'a atins de bolnav și mai ales înainte de mîncare.

Astfel de medicamente desinfecătoare să pot pregăti și acasă:

Cu leșie ferbinte și tare pregătită din cenușă sau din sodă de spălat se pot desinfecă veșmintele și hainele de pat; totașa putem folosi apa de săpun, pregătită astfel, că topim un kilogram de săpun de spălat în 50 litri de apă caldă. Pentru desinfecarea defecațiilor și vărsăturilor e bună apa de var stîns proaspăt, pregătită astfel, că la un kilogram de var ars adaugem un litru de apă și dupăce varul a sorbit apa și s'a desfăcut îl mai amestecăm încă cu trei litri de apă. Desinfecarea minilor după spălarea cu săpun se face prin frecarea lor cu oțet tare.

Cine nu își poate sau nu voește a-și face acasă leacurile desinfecătoare, acela la prescrierea medicului poate folosi la orcefel de desinfecare acidul carbolic (carbol) și din acesta să-și câștige vre-o cițiva litri de 5 procente. Spălarea minilor se poate face și cu acesta sau să se amestece celmult cu tot atîta apă.

La ce trebuie să bage de samă îngrijitorul unui bolnav de holeră.

Gîndul cel mai mare al îngrijitorului bolnavului de holeră, afară de îngrijirea bolnavului și păstrarea sănătății proprii, trebuie să fie omorîrea germenilor de holeră încă în odaia bolnavului și grija, că de acolo să nu se îndepărteze niciun germene viu. Pentru a ajunge aceasta trebuie să facem următoarele:

Să ținem în odaia bolnavului cițun vas pentru defecații și vărsături; și atît la defecție cit și la vărsătură numaidcît să amestecăm celpuțin atîta var stîns proaspăt, sau 5 procente de carbol, ear cu o bucată de

lemn să le amestecăm bine; după amestecare conținutul ambelor vase să-l turnăm într'un vas comun mai mare. Conținutul acestui vas comun numai după 2 ore dela umplerea lui să poate turna în privadă, ca nu cumva să ducem din odaia bolnavului germeni vii. Să ținem în odaia afară de acestea și o cadă ori alt vas, cari să fie jumătate umplute cu leșie, ori apă de săpun, ori cu un percent de acid carbolic și în aceste să punem veșmintele și albiturile mînjite de bolnav. Dupăce au rămas albiturile mînjite 2-3 ore într'o astfel de apă, pot să fie scoase afară din odaie și spălate în modul obicinuit.

Îngrijitorul să bage de seamă că germeni holericî în timpul vărsăturilor și defecațiilor precum și cînd se amestecă cu var și se toarnă în alt vas să nu se împrăstie în toate părțile și dacă totuși a ajuns ceva pe podele sau pe mobile, atunci acelea să le frece cu o cîrpă (rîză) muiată în leacuri desinfecătoare (oțet carbol) și apoi după frecare cîrpa să se pună earăși în leacuri.

Lucrurile folositoare la mîncat și beut (cuțit, lingură, păhar) ale bolnavului numai atunci e ertat a-le duce afară din odaie și numai atunci le poate folosi altul, cînd îngrijitorul le-a pus în apă ferbinte și au fiert cel puțin 1/4 de oră.

Cini și mițele nu-i ertat să între în odaie, asemenea să alungăm și muștele și să astupăm toate vasele ce sînt în odaia bolnavului.

Îngrijitorul să bage de seamă, că bolnavul să nu-i tușiască sau strănute lui cineva în față, căci astfel îi poate ajunge în gură scuipatul ce conține germeni de holeră de aceea îngrijitorul să-și spele de mai multe ori la zi gura cu apă cu oțet și cu degetele nespălate niciodată să nu se atingă la gură.

Îngrijitorul să nu mînce în odaia bolnavului, și cînd iese afară să-și atîrne hainele deasupra într'un colț al odăii și să nu uite a-și spăla și desinfecă minile. Înaintea ușei dela odaia bolnavului să punem cîrpă muiată în leacuri desinfecătoare și pe aceea să-și frece îngrijitorul picioarele, talpa încălțămintelor ca nu cumva pe talpă să ducă și să lătească germeni holericî.

Cînd se întoarce în odaie, atunci earăși să-și îmbrace hainele deasupra.

Dacă bolnavul a murit, să nu-l scoatem afară din odaie să-l îmbrățișăm, la dînsul să nu slobozim străini, copii, să nu-l spălăm, îmbrăcăm, ci după prescrierea medicului să-l închidem în coștiug.

CRONICA.

† Bătrînul învățator pensionar *Iosif Siegescu*, tatăl deputatului Dr. *Iosif Siegescu*, din Secaș, un om de inimă, modest și de o blîndețe rară care caracterizează generația înaintașilor noștri, a încetat subit din viață. Odihniască în pace!

Dela 1 Octombrie n. se introduce din nou flueratul la tren.

Holera în comitatul Caraș-Severin după raportul oficial: *Socolar* 27 cazuri, din cari 17 letale; *Lăpușnic* 23 cazuri, 7 letale; *Lesvovița* 19 cazuri cu 10 letale; *Anina* și *Langenfeld* cu cîte un caz letal, *Ilidia* 2 cazuri cu 1 letal; *Ciclova-rom*. suspect un caz letal.

Pilotul militar rusesc Fischer a căzut cu aeroplanul său dela o înălțime de 200 metri și a rămas mort momentan.

Între Sinaia și Moreni se va construi un tunel de aproape 6 kilometri.

Editor-proprietar: *Gheorghe Jianu*.
Redactor-responsabil: *Ilie Oravițanu*.

Haid să mergem că mi-e sete, am mare sete. Care va să zică ai aflat un mijloc? Sînt foarte curios.

Pst, tată, fără zgomot, noi avem un prietin în casă; doarme în chilia mea.

Un străin la noi?

Despre aceasta mai tîrziu, acum vino de bea.

El conduse pe tată-său în culină, unde ardea o lampă afumată.

Două zile mai tîrziu sosi Lorenzo în asteria lui Gennaros, aflînd pe bătrîn în ospătărie lîngă o sticlă cu vin, pecînd Vincenzo pregătia polenta pentru prînz.

Să fii sănătos, tată Gennaro, nu mă mai cunoști? Eu sînt Lorenzo Scarpa din Santa Rosina, cel mai intim amic a fiului d-tale Bernardo.

A lui Bernardo? Întrebă el suprins.

Da eu i-am fost cel mai bun amic în Brazilia și tot cu el am și venit acasă.

Bernardo a venit acasă? Gennaro sări ars de pe scaun.

D-ta trebuie să știi, că el v'a cercetat.

Ba el nu a fost la mine.

Imposibil alaltăeri venind spre casă la crucea drumului ne-am despărțit, plecînd fiecare la ai săi.

Alaltăeri, alaltăeri... atunci a fost străinul — o paliditate acoperi fața bătrînului, ochi i-se înholbară și un tremur îi cuprînsese tot corpul.

Oare să nu-l fi recunoscut? El înadevăr s'a schimbat mult, acuma poartă o barbă mare. Acum Gennaro slobozi un strigăt sfășietor, la ce Vincenzo și apăru în ușă.

Ce-i?

Nu putu să vorbiască mai mult, căci cu o săritură fu bătrînul lîngă el și îl înhăță de grumazi. Caino, Caino! strigă bătrînul ca ieșit din fire. Ajutor, ajutor, țivli Vincenzo, el o înebunit, mă omoară.

Cum ar și fi cu dreptate. Pe Bernardo l-am omorît cu tine și dece nu te-ași omorî și pe tine.

Lorenzo, vezi pe uecuratul acesta, s'a folosit de situația mea desperată, m'a îmbătat pînă la inconștiență, ca să-î ajut a omorî pe Bernardo subț nume de străin și a-î fura bani. Dar așteaptă că nici tu nu vei scăpa de pedeapsă — degeneratul, cu mina proprie te trag pînă la judecată.

Pelîngă toată rezistența, bătrînul ținea pe schilod de grumazi și îl tira după sine înspre stradă, strigînd cu o voce desperată: Caino, Caino, ajunși la jandarmerie, predete acestora și pe fiul său și pe sine însuși...

Cu numele Caino pe buzele lui spumegînde muri Gennaro în cursul investigării de „delirium tremens”. Vincenzo fu judecat la moarte. El ascultă sentința fără pic de căință.

Apoteca la „Sf. Gheorghe”

Strada principală (vis-à-vis de R. Goldstein)

Aviz.

Dăm de știre la totnatul că la **Redacția noastră** aici în **Oravița** lângă banca românească „Oraviciana”, am deschis la 1. Ianuar c. st. n. un

Birou de informații,

la îndămina celorce au daraveri de orce nătură atît în orașul cît și în provincia noastră întregă, exoperînd, orî înlezînd fiecăruia care ne trece pragul: cumpărări și vinderi de imobile, obiecte, mașini agricole, acții etc., dînd Românilor noștri din Valea Carașului, cari ne vor cere ajutorul și alte îndrumări necesare.

Premiat cu marele premiu Grand Prix.

Cine dorește să aibă o față albă ca laptele, să folosească **crema americană, pudra americană și săpunul american**, care depărtează de pe față și de pe mini orcefel de pete, și întrece toate mijloacele de acest fel, întrebuintate pîn'acum. Se capătă la: **Apoteca Sfîntul Gheorghe în Oravița** (peste drum de prăvălia R. Goldstein). — Prețul unui borcan de cremă americană 1 cor. 50 fil. Prețul pudrei americ. 1 cor. 50 fil. Prețul săpunului americ. 80 fil. Incontra durerii de dinți mai bune sînt pi-căturile americane. Prețul 1 cor.

Ospătăria Novák

din Oravița,
hotel restaurant și cafenea,
e de vînzare.

Informațiuni: la proprietarul **Löwinger Gábor** în **Oraviczabánya.**

Cea mai ună hîrtie pentru ci-garete Club din fabrica Modiano.

Depoul general pentru Banat la

IGNAZ FELDMANN

în Oravița

Compagnie Gener. Transatlantique

Linia franceză

Linie directă de vapoare:

Havre—Newyork

și

Kanada

peste Basel (Svițera) și Paris.

Biroul: Budapest, VII., Baross-ter 15

Telefon Iószef 14—97.

Dentistul

Dr. Otto Gmelin

ordonă din

27 Septembe pînă în 4 Octombbre în otelul „Co-roana Ung” din Oravița

dim. dela orele 8—12;

după amezăi dela orele 2—5.

Casa lui Dr. Fehér

din strada principaa
e de vînzare din mîna liberă
orî de încheriat.

A se întreba la Administrația noastră.

La Tipografia „Progresul” în Oravița

se pot comanda

totfeul de tipărituri bisericești, școlare, advocațiale și comunale

precum și

toate tipăriturile pentru bănci: cărți necesare la contabilitate etc.

Afară de asta se efeptuesc:

acții, cupoane, losuri pentru loterii etc.

lucrate toate cu gust

— Nădăjduim că toți Români de bine ne vor trece pragul. —